

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA

Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/964 din 23.01.2024
La nr. 18-69-307 din 12.01.2024

**Ministerul Afacerilor Externe și
Integrării Europene
copie: Cancelaria de Stat**

Prin prezenta, cu referire la proiectul de *lege pentru modificarea Legii nr.595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova (număr unic 1/MAEIE/2024)*, comunicăm următoarele.

Potrivit art.25 alin.(1) al Legii integrității nr.82/2017, eficiența cultivării climatului de integritate instituțională și profesională este supusă verificărilor din partea conducătorilor entităților publice, a autorităților anticorupție, a societății civile și mass-mediei.

În acest sens, în conformitate cu prevederile art.25 alin.(3) lit.a), art.28 alin.(4) al Legii prenotate, expertiza anticorupție, în calitate de măsură de control al integrității în sectorul public, se va efectua doar asupra proiectului definitivat în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate. Proiectul propus pentru expertiza anticorupție, nu este însoțit de avizele instituțiilor implicate în procesul de avizare/sinteza recomandărilor recepționate în cadrul consultării publice, fapt ce presupune că ulterior redacția proiectului poate suferi modificări și completări.

Urmare celor expuse, solicităm condescendent expedierea în adresa Centrului Național Anticorupție a proiectului *definitivat*, pentru efectuarea *expertizei anticorupție*.

Director

Digitally signed by Pînzari Alexandr
Date: 2024.01.23 17:31:55 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Alexandr PÎNZARI

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO24/9470 din 22.02.2024

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova (număr unic 1/MAEIE/2024)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul, însoțit de nota informativă și anunțul privind inițierea elaborării și consultarea publică a acestuia, se regăsesc pe pagina web oficială a autorului și portalul particip.gov.md, după cum urmează: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-consultarea-publica-a->

proiectului-de-lege-pentru-modificarea-legii-nr-5951999-privind-tratatele-internationale-ale-republicii-moldova/11821 <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-legii-nr-5951999-privind-tratatele-internationale-ale-republicii-moldova/11764>

Astfel, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative a proiectului, finalitatea scontată a acestuia este *înlăturarea definitivă a situațiilor în care în mod intenționat, sub umbrela principiului de analogie a legii, prin procedurile prevăzute de Legea nr. 595/1999 se promovează acorduri, care de fapt nu constituie tratate internaționale. În consecință, prin ajustările care se propun se dorește de a înlătura practica vicioasă de calificare drept tratate internaționale a tuturor acordurilor cu elemente caracteristice contractelor comerciale, în special a acordurilor cu caracter financiar care conțin condiții ce nu pot fi supuse negocierilor, unde modul de soluționare a litigiilor și legea aplicabilă sunt fie normele dreptului internațional privat sau chiar dreptul domestic al uneia dintre părțile contractante.*

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Implementarea prevederilor proiectului poate contribui la realizarea scopului scontat, fapt care nu este detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017), în condițiile respectării recomandărilor prescrise potrivit Capitolului III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".*

Autorul a indicat în nota informativă aferentă proiectului:

- *denumirea autorului proiectului actului normativ* (Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene);
- *condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ* (i) de cele mai dese ori proiectele parvenite de la partenerii externi au un caracter șablon, reguli rigide pentru Republica Moldova (uneori chiar nenegociabile), cu elemente mai mult specifice unor contracte comerciale sau chiar cu referințe la legislații / reguli de procedură ale altor state sau structuri internaționale cu caracter comercial; ii) donatorii în majoritatea cazurilor solicită ratificarea acestor acorduri și prezentarea unor opinii legale pe marginea realizării procedurilor; ii) acordurile de asistență externă nerambursabilă, de regulă reprezintă acorduri suplimentare încheiate în vederea realizării unor acorduri de împrumut și

nu constituie *tratate internaționale*);

- *descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene* (nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene);

- *principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi* (definirea mai amplă și mai clară a noțiunii de „tratată internațional”, prin prisma prevederilor Convenției de la Viena cu privire la dreptul tratatelor, coroborate cu raționamentele care au stat la bază în procesul de elaborare a Convenției citate: *i*) Noțiunea de „contract de asistență externă nerambursabilă” va fi definită desfășurat prin modificarea art. 2 din Legea 595/1999, amendare care este propusă la alin. 2 al prezentului proiect de modificare; *ii*) la art. 1 se va modifica alin. (2) și se va completa cu două alineate noi (3) și (4) prin care se propune a) de a delimita clar că documentele care nu sunt tratate internaționale nu pot trece prin procedurile prevăzute de Legea nr. 595/1999, b) de a prevedea cerința aprobării unor proceduri distincte, mai puțin formale, clare și previzibile, pentru a economisi timp și a evita formalități excesive; *iii*) Obligația solicitării opiniei MAEIE privind oportunitatea documentului din punct de vedere al promovării obiectivelor politicii externe a Republicii Moldova; *iv*) uniformizarea terminologiei art. 81 alin. (2) din Legea nr. 595/1999; *v*) modificarea art. 9, alin. (2) întru facilitarea eliberării deplinei puteri; *vi*) modificarea prevederilor art. 11, alin. (1), lit. b) vine să înlăture un vid, dat fiind faptul că redacția actuală a Legii vizate nu reglementează actele de constituire a organizațiilor internaționale; art. 15 se completează cu prevederi care urmează să reglementeze declarațiile și obiecțiunile pe care le poate depune Republica Moldova când aceasta devine parte la un tratat internațional sau când alt stat parte formulează rezerve, actualmente acest fapt realizându-se fără stipulări exprese; articolul 22, alineatul 1 se expune într-o nouă redacție în vederea legiferării principiului *pacta sunt servanda* și faptului că după intrarea în vigoare a acordului pentru țara noastră legislația internă nu va mai putea fi invocată, pentru a nu executa obligațiile);

- *modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare* (nu necesită modificarea sau elaborarea unor acte normative noi).

1.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „*e) fundamentarea economico-financiară*”. Potrivit notei de argumentare a proiectului, implementarea proiectului nu necesită alocarea unor sume de bani suplimentare din contul bugetului de stat.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*”

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

Redacția amendamentelor propuse, este parțial compatibilă cu prevederile cadrului normativ corespondent (i) art.4 alin.(1) lit.a) al Legii 317/1994 cu privire la Curtea Constituțională (care transpune ad literam prevederile art.135 alin.(1) lit.a) al Constituției RM), coroborat cu art.24 alin.(1) al Legii prenotate; ii) *angajamentul privind utilizarea conform destinației a fondurilor externe (inclusiv nerambursabile), asumat de către autoritățile naționale în contextul implementării art.420-432 ale Acordului de Asociere RM-UE, ce subzistă în incriminarea vizată de art.240, 332² Cod penal RM*), fapt care poate periclita coerența și echilibrul între reglementările concurente, amendamentele vizate de proiect necesită ajustate la prevederile corespondente.

Aspectele date au fost analizate suplimentar în conținutul compartimentului III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului, vizează activitatea desfășurată de către entitățile publice responsabile de contractarea, coordonarea și managementul asistenței externe (CS, Ministerul Finanțelor, Ministerul Afacerilor Externe, etc.).

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -

Art.1 pct.1

Art. 1. Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 24–26, art. 137), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: Articolul 1:

[...] (4) La încheierea contractelor de asistență externă nerambursabilă autoritatea responsabilă va aplica reguli și proceduri distincte în modul stabilit prin Hotărârea Guvernului nr. 377/2018 cu privire la reglementarea cadrului instituțional și mecanismului de coordonare și management al asistenței externe (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 133-141 art. 419)."

Obiecții:

Conform prevederilor pct.25¹ al Hotărârii Guvernului nr. 377 din 25 aprilie 2018 cu privire la reglementarea cadrului instituțional și mecanismului de coordonare și management al asistenței externe: 25¹. *Contractele de împrumut de stat extern se încheie în conformitate cu prevederile Legii nr.419/2006 cu privire la datoria sectorului public, garanțiile de stat și recreditarea de stat, precum și ale Hotărârii Guvernului nr.1136/2007 cu privire la unele măsuri de executare a Legii nr.419/2006.*

Totodată, potrivit principiilor activității de legiferare vizate de prevederile art.3 alin.(1) lit.c)-d), f), alin.(4) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017:

(1) *La elaborarea unui act normativ se respectă următoarele principii:*

c) legalitatea și echilibrul între reglementările concurente;
 d) oportunitatea, coerența, consecutivitatea, stabilitatea și predictibilitatea normelor juridice;
 [...] f) respectarea ierarhiei actelor normative. [...]
 (4) Actul normativ trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care:
 a) proiectul actului normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune;
 b) proiectul actului normativ întocmit în temeiul unui act normativ de nivel superior nu poate depăși limitele competenței instituite prin actul de nivel superior și nici nu poate contraveni scopului, principiilor și dispozițiilor acestuia.

Subsidiar, în contextul celor expuse supra, reținem concluziile Curții Constituționale vizate de Hotărârea nr. 26 din 27 septembrie 2016, după cum urmează: *textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile.*

Recomandări:

Apreciind prin prisma exigențelor de tehnică legislative vizate de art.3 alin.(1) lit.c-d), f), alin.(4) al Legii nr. 100/2017 citate supra, se recomandă revizuirea normei de trimitere și ajustarea acesteia potrivit pct.25¹ al Hotărârii Guvernului nr. 377 din 25 aprilie 2018 (în redacția actuală).

Factori de risc:

- Norme de trimitere defectuoase
- Concurența normelor de drept

Riscuri de corupție:

- Generale

- 2 -

Art.1 pct.7

Art. I. Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 24–26, art. 137), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: 7. Articolul 15 va avea următorul cuprins: „Articolul 15. Formularea rezervelor, declarațiilor sau obiecțiilor

(1) În conformitate cu normele și principiile dreptului internațional, la momentul semnării, ratificării, acceptării, aprobării sau aderării la un tratat internațional multilateral, Republica Moldova poate formula rezerve și/sau declarații, cu condiția ca: [...]

Obiecții:

Determinarea competenței după formulă „este în drept”, „poate” este o modalitate coruptibilă de determinare a competențelor doar când formulează ca drepturi, obligațiile/îndatoririle entităților. Coruptibilitatea acestui element rezidă în discreția agentului public care apare în cazul utilizării unor asemenea determinări permissive ale competențelor lor, care urmau a fi stabilite de o manieră imperativă, iar neexercitarea prerogativei prenotate (formularea rezervei) poate condiționa alienarea interesului public general al statului.

Această discreție poate fi folosită în mod abuziv de către subiectul prenotat, pentru a nu-și executa obligațiile sale legale tocmai în virtutea caracterului permisiv al formulării competențelor sale. Riscul de coruptibilitate a acestor norme crește în cazul în care lipsesc criteriile pentru a stabili în ce cazuri funcționarul „este în drept” sau „poate” și în ce cazuri este în drept și poate să nu-și realizeze competențele.

Recomandări:

Reconsiderarea utilizării cuvântului „poate” în cadrul expresiei „poate formula rezerve și/sau declarații”.

Reglementarea circumstanțelor în care urmează a fi formulate rezervele și/sau declarații la momentul semnării, ratificării, acceptării, aprobării sau aderării la un tratat internațional multilateral.

Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> ● Stabilirea unui drept al entității publice în loc de o obligație 	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none"> ● Generale
--	--

- 3 -

Art.1 pct.8

7. La articolul 22, alineatului (1) va avea următorul cuprins: „(1) Curtea Constituțională, sesizată în conformitate cu legislația, exercită controlul constituționalității prevederilor tratatelor internaționale sau ale unor dispoziții din acestea până la momentul intrării în vigoare a tratatului pentru Republica Moldova”;

Obiecții:

Prim-plan se remarcă redacția art.22 al Legii nr.595/1999 în vigoare, după cum urmează: *Articolul 22. Examinarea compatibilității prevederilor tratatelor internaționale cu Constituția Republicii Moldova*
(1) Curtea Constituțională, sesizată în conformitate cu legislația, exercită controlul constituționalității prevederilor tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte sau al unor dispoziții ale acestora.
(2) Tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, recunoscute de Curtea Constituțională ca incompatibile cu Constituția Republicii Moldova, nu sînt puse în vigoare și nu sînt aplicate.

Subsidiar, se remarcă prevederile art.4, 8, art.135 alin.(1) lit.a) al Constituției RM, după cum urmează:

Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 8 Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

(2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.

Articolul 135 Atribuțiile (1) Curtea Constituțională: a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

Aspectele prenotate, sunt transpuse de cadrul normativ sectorial (art.4 alin.(1) art.24 al Legii nr. nr. 317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională), după cum urmează: *Articolul 4. Atribuțiile*

(1) Curtea Constituțională: a) exercită la sesizare controlul constituționalității legilor, regulamentelor și hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și dispozițiilor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

Articolul 24. Sesizarea Curții Constituționale

(1) Curtea Constituțională exercită jurisdicția la sesizarea făcută de subiecții stabiliți de prezenta lege, în condițiile Codului Jurisdicției Constituționale.

(2) Sesizarea trebuie să fie motivată și să corespundă cerințelor prevăzute în Codul Jurisdicției Constituționale.

(3) Sesizarea este semnată de șeful organului în al cărui nume este făcută.

(4) Modelul sesizării și modul depunerii ei sînt prevăzute de Codul Jurisdicției Constituționale.

Adoptarea redacției propuse de către autor la art.22 al Legii nr.595/1999, poate condiționa un conflict al

normelor de drept, fapt care denotă neîntrunirea principiilor activității de legiferare vizate de art.3 alin.(1) lit.c)-d), f), alin.(4) al Legii nr.100/2017 citate ante.

Recomandări:

Ținând cont de obiectul de reglementarea a prevederilor Legii nr. 595-XIV din 24 septembrie 1999, se recomandă corelarea textelor regulatorii și ajustarea redacției propuse de către autor la art.22 al Legii nr. 595/1999 la prevederile corespondente ale art.4 alin.(1) lit.a) al Legii 317/1994 cu privire la Curtea Constituțională (care transpune *ad literam* prevederile art.135 alin.(1) lit.a) al Constituției RM), coroborat cu art.24 alin.(1) al Legii prenotate.

Factori de risc:

- Concurența normelor de drept

Riscuri de corupție:

- Generale

- 4 -

Art.I pct.2

2. La articolul 2: [...] - se introduce o noțiune nouă cu următorul cuprins: „*contract de asistență externă nerambursabilă* – orice acord, indiferent de categoria acestuia, încheiată de către organul responsabil în numele statului, Guvernului, ministerelor, autorităților administrației publice centrale sau altor instituții abilitate ale statului cu alt stat, guvern, organizație internațională, respectiv, cu instituții financiare sau alte entități ce nu au calitatea de subiect de drept internațional, în domeniul economic, comercial, financiar și în alte domenii și care nu este guvernată de dreptul internațional public, iar angajamentele țin exclusiv de recepționarea și utilizarea fondurilor externe nerambursabile.”;

Obiecții:

Redacția propusă, nu reflectă angajamentul *privind utilizarea conform destinației a fondurilor externe (inclusiv nerambursabile)*, asumat de către autoritățile naționale în contextul implementării art.420-432 ale Acordului de Asociere RM-UE, în scopul prevenirii și combaterii fraudei și a oricăror alte activități ilegale care aduc atingere, atât intereselor financiare naționale, cât și intereselor financiare a instituțiilor donatoare și ale Comunității Europene. În context, se remarcă faptul că obligația prenotată subzistă în incriminarea vizată de art.240, 332² Cod penal RM, în privința cărora organul de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție efectuează urmărirea penală în temeiul art.269 Cod de procedură penală.

Carența prenotată, denotă neîntrunirea exigențelor de tehnică legislativă vizate de art.29 alin.(2) al Legii Legii nr.100/2017 și responsabilizarea insuficientă a agenților publici pentru respectarea prevederilor legale în contextul asigurării conformității gestionării fondurilor în speță.

Remarcăm faptul că la nivel european protejarea intereselor financiare ale UE este o prioritate a instituțiilor europene. UE implementează politici orientate spre a combate fraudele și orice alte iregularități care aduc atingere intereselor financiare ale Uniunii, prin măsuri care descurajează fraudele și oferă o protecție efectivă în statele membre. Un oficiu specializat în lupta antifraudă este Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF), responsabil de protejarea intereselor financiare ale UE prin combaterea fraudei, a corupției și a altor activități ilegale, investigând cazurile grave de abateri profesionale ale membrilor acestuia, sprijinirea Comisiei Europene în elaborarea și punerea în aplicare a politicilor de prevenire și depistare a fraudelor. Totodată, în virtutea pct.426 al Hotărârii Guvernului nr. 808 din 07 octombrie 2014, CNA a fost desemnat punct de contact pentru schimbul de informații cu UE (OLAF).

Recomandări:

În expresia “și utilizarea fondurilor externe nerambursabile” completarea, după cuvântul “utilizarea”, cu cuvintele “conform destinației”.

<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Lipsa responsabilității clare pentru încălcări ● Concurența normelor de drept 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - delapidarea fondurilor și/sau a patrimoniului - utilizare neconformă a fondurilor și/sau a patrimoniului - obținere frauduloasă a fondurilor din asistență externă
---	--

IV. Concluzia expertizei

Potrivit notei informative a proiectului, finalitatea scontată a acestuia este *înlăturarea definitivă a situațiilor în care în mod intenționat, sub umbrela principiului de analogie a legii, prin procedurile prevăzute de Legea nr. 595/1999 se promovează acorduri, care de fapt nu constituie tratate internaționale. În consecință, prin ajustările care se propun se dorește de a înlătura practica vicioasă de calificare drept tratate internaționale a tuturor acordurilor cu elemente caracteristice contractelor comerciale, în special a acordurilor cu caracter financiar care conțin condiții ce nu pot fi supuse negocierilor, unde modul de soluționare a litigiilor și legea aplicabilă sunt fie normele dreptului internațional privat sau chiar dreptul domestic al uneia dintre părțile contractante.*

Autorul a prezentat *Sinteza* avizelor parvenite în cadrul procesului de consultare publică a proiectului de către autoritățile responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect/instituțiilor interesate, fapt ce denotă aspectul definitiv al acestuia și întrunirea condițiilor stabilite de prevederile art.28 al Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017 - pentru efectuarea expertizei anticorupție.

În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu *întrunirea* exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.

Redacția propusă a art.22 al Legii nr.595/1999, necesită o reconsiderare prin prisma art.4 alin.(1) art. 24 alin.(1) al Legii nr. 317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională.

Definiția noțiunii „*contract de asistență externă nerambursabilă*” propusă de autor, nu reflectă angajamentul privind utilizarea conform destinației a fondurilor externe nerambursabile, asumat de către autoritățile naționale în contextul implementării art.420-432 ale Acordului de Asociere RM-UE, în scopul prevenirii și combaterii fraudei și a oricăror alte activități ilegale care aduc atingere, atât intereselor financiare naționale, cât și intereselor financiare a instituțiilor donatoare și ale Comunității Europene.

Implementarea prevederilor proiectului poate contribui la realizarea scopului scontat, fapt care fapt care nu este detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017), în condițiile respectării recomandărilor prescrise potrivit Capitolului III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

22.02.2024

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Cristina CHISTOL, Inspector principal

Digitally signed by Chistol Cristina
Date: 2024.02.22 11:43:42 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

